

Piętnaście lat temu grupa 49 profesorów, w większości z Uniwersytetu Warszawskiego, Polskiej Akademii Nauk i innych uczelni warszawskich, zorganizowanych w Akademickim Towarzystwie Edukacyjno-Naukowym "ATENA" zareje-

strowanym 25 maja 1994 r. w Sądzie Wojewódzkim w Warszawie, utworzyła Wyższą Szkołę Humanistyczną w Pułtusku. Dzięki staraniom tej grupy, na czele z prof. dr hab. Andrzejem Bartnickim, pierwszym rektorem uczelni, 21 lipca

1994 r. została ona wpisana do rejestru uczelni niepaństwowych pod nr 43.

www.pultuszczyk.pl

9

EDUKACJA

TYGODNIK Pułtuski NR 26 25 CZERWCA - 1 LIPCA 2009

Akademia Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztor: 1994-2009

Czekają nowe wyzwania

O wyborze Pułtuska zdecydowały: tradycja, wsparcie miejscowych władz z ówczesnym burmistrzem Tadeuszem Polakiem, wola i determinacja profesorów, zebranie przez nich zasobów niezbędnych do podjęcia starań o rejestrację szkoły wyższej.

Początkowo uczelnia otrzymała zgodę Ministerstwa Edukacji Narodowej, po wcześniejszej aprobacie Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, na uruchomienie 3 kierunków studiów: pedagogicznego, filologii polskiej i historycznego oraz uprawnienia do nadawania absolwentom tytułu licencjata. W 2 lata później, czyli w 1996 r. przyznano jej, po szczegółowej inspekcji poziomu kształcenia, uprawnienia do prowadzenia studiów magisterskich na okres 25 lat.

W 1995 r. powstały kolejne wydziały: nauk politycznych, który w 1997 r. uzyskał prawo do nadawania tytułu magistra, administracji i nieistniejący już dzisiaj kierunek ochrona środowiska, obydwa na poziomie licencjatu. W kolejnych latach powstały wydziały turystyki, hotelarstwa i promocji środowiska oraz socjologii.

W roku akademickim 1994/1995 studia rozpoczęło prawie 2200 studentów, w tym 420 osób na studiach stacjonarnych i ponad 1800 na studiach zaocznych. Wpisowe i czesne, do dzisiaj regulowane jedynie wskaźnikami inflacji, było i jest wystarczające na pokrycie kosztów sprawnego funkcjonowania uczelni.

W okresie 15 lat istnienia uczelni, której patronem jest, od 22 marca 2002 r., zmarły 9 lutego 1999 r. Aleksander Gieysztor, wykształciła prawie 42 tys. studentów, tj. 2-krotnie więcej niż wynosi liczba mieszkańców Pułtuska. W wyniku pozytywnej oceny jakości kształcenia - 19 września 2006 r. minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego nadał uczelni miano Akademii Humanistycznej.

Dyplom Akademii Humanistycznej jest powszechnie traktowany jako świadectwo dobrej jakości, a nasi absolwenci mają mniejsze kłopoty ze znalezieniem pracy w swoich specjalnościach niż osoby kończące studia w innych polskich uczelniach. Warto wspomnieć, że indeks nr 1 uzyskała studentka Wydziału Pedagogicznego Ewa Maria Makówka, która obroniła pracę licencjacką pod kierunkiem prof. Kaliny Bartnickiej. Z kolei dyplom licencjacki z nr 1 otrzymała na tym samym wydziale Anna Beata Baprawska 17 lutego 1996 r. za pracę pt. "Uwarunkowania środowiskowe kompetencji komunikacyjnej uczniów", napisaną pod kierunkiem prof. Stefana Mieszalskiego. W roku 1998 pierwszy dyplom z wyróżnieniem otrzymała absolwentka filologii polskiej - Agnieszka Kruszyńska, obecnie doktor - pracownik naukowo-dydaktyczny AH.

Potwierdzeniem dobrej jakości kształcenia stało się przyznanie uczelni uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora. W 2001 r. uzyskał je Wydział Historyczny, a w 2002 r. Wydział Nauk Politycznych. Łącznie do czerwca br. obroniono w Akademii 30 dysertacji doktorskich.

Pierwszą pracę doktorską na naszej uczelni obronił 13 czerwca 2003 r. i uzyskał dyplom nr 1 dra nauk humanistycznych, wówczas asystent, dzisiaj prodziekan Wydziału Historycznego AH - Radosław Wojciech Lolo. Jego dysertacja pt. "Opinie i stanowiska szlachty Rzeczypospolitej wobec wojny trzydziestoletniej do 1635 r.", napisana pod kierunkiem prof. Jana Dziegielewskiego i nader pozytywnie zrecenzowana przez profesorów Jaremę Maciszewskiego i Henryka Samsonowicza, została opublikowana.

Pierwszą pracę doktorską pt. "Partie polityczne w województwie ciechanowskim na Wydziale Nauk Politycznych obronił w 2004 r. Radosław Walczak. Została ona również opublikowana. Pięciu naszych pracowników uzyskało stopień dr. hab., a trzech zostało profesorami tytularnymi.

Wydział Nauk Politycznych i uczelnię pułtuską promują organizowane konkursy i od 2003 r. olimpiady wiedzy o Unii Europejskiej. AH jest jedyną uczelnią niepaństwową organizującą na zlecenie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego takie przedsięwzięcie. Od 2007 r. w AH zlokalizowany jest finał okręgowej olimpiady o Polsce i Świecie Współczesnym.

Uczelnia opracowała oryginalne programy nauczania na wszystkich wydziałach i systematycznie je ulepsza, dostosowując do potrzeb i zainteresowań studentów, wymogów rynku, standardów programowych MNiSW. W procesie edukacyjnym duży nacisk położono na spójność i rzetelność treści nauczania, umożliwienie studentom uzyskania - stosownie do kryteriów obowiązujących w Unii Europejskiej - licencjatu, a następnie magisterium, zgodnie z tzw. Procesem Bolońskim. Przykładamy wielką uwagę do nauczania języków obcych, zwłaszcza na studiach stacjonarnych. Wysoką jakość zapewnia doświadczony zespół lektorów, nowoczesne laboratorium językowe, liczne pomoce audiowizualne, wyjazdy zagranicę.

Dumą naszej uczelni jest nowoczesna biblioteka, o powierzchni prawie 2000 tys. m kw., której pięć lat temu nadano imię Andrzeja Bartnickiego, liczącą ponad 135 tys. tytułów. Wiele książek i czasopism uzyskano dzięki licznym darowiznom, w tym zwłaszcza naszych profesorów. Korzystanie z biblioteki uczelnianej ułatwiają najnowocześniejsze techniki informacji i przekazu elektronicznego. Jest ona dostępna bez żadnych ograniczeń, także dla mieszkańców Pułtuska.

Pracownicy nauki uczelni opublikowali przeszło 350 książek, w tym 16 tytułów w roku 2004. Pierwszą publikacją w 1995 r. była książka prof. Barbary Jakubowskiej pt. "Ruch ludowy wobec przeszłości narodowej (do 1939 r.)". Nasze książki cieszą się uznaniem środowiska naukowego w Polsce, a probierzem ich wartości są liczne nagrody na Targach Książki - krajowych i międzynarodowych. Regularnie ukazuje się 5 czasopism uczelnianych, w tym "Rocznik Nauk Politycznych", "Pułtusk. Studia z dziejów miasta i regionu", "Studia Mazowieckie", "Artes Liberales" oraz "Społeczeństwo i polityka". Wyłącznie z własnych środków uczelnia wybudowała, obiekty dydaktyczne o łącznej powierzchni ponad 22 tys. m kw. oraz hotel studencki (akademik) o powierzchni użytkowej prawie 2000 m kw.

Troska o wysoki poziom zajęć dydaktycznych jest naczelnym celem kierownictwa i nauczycieli akademickich. Pułtuską uczelnia utrzymuje taki poziom, o czym świadczy jej powodzenie wśród kandydatów na studia ze wszystkich części Polski. Od lat zajmuje najwyższe pozycje w rankingach najlepszych uczelni niepaństwowych o profilu humanistyczno-pedagogicznym. Zaliczona została do grupy 16 uczelni polskich "klasy międzynarodowej".

Usytuowana na północnym Mazowszu, zapewniająca należyta jakość kształcenia na 7 wydziałach i w przeszło 30 specjalnościach, przy stale polepszającej się infrastruc-

turze uczelnianej, Akademia Humanistyczna znalazła się na liście krajowych uczelni o niezaprzeczanym prestiżu i renomie. Umożliwia niezamężnej młodzieży ze wsi i małych miasteczek dostęp do studiów wyższych.

Uczelnia na trwałe wpisała się mocno w rozwój Pułtuska i Ciechanowa. Stała się czynnikiem awansu cywilizacyjnego, ożywiła życie kulturalne na północnym Mazowszu. Wsparcie ówczesnych władz miejskich Pułtuska i wojewódzkich Ciechanowa, zyczliwość biskupów płockich, zwłaszcza ks. bp. dr. Zygmunta Kamińskiego umożliwiły integrację nauczycieli akademickich i studentów ze środowiskiem regionalnym i lokalnym. Nieocenionej pomocy udzielił nam duchowieństwo Pułtuska, proboszczowie wszystkich parafii - księża: Wiesław Kosek, Józef Gawlik, Tadeusz Kowalczyk, Wincenty Smydyt.

Uczelnia wspierała i wspiera miasto. Profesorowie AH sfinansowali rekonstrukcję i odnowienie ołtarza św. Stanisława Kostki w kolegiacie pułtuskiej, zebrał także przeszło 25 tys. dolarów na przywrócenie do świetności jej XVI-wiecznych fresków i stall. Dzięki środkom finansowym uczelni odnowiono grób uczestnika powstania listopadowego 1830/31 pułkownika Aleksandra Konopki oraz powstańców styczniowych 1863, a także żołnierzy poległych w zmaganiach z najazdem bolszewickim w 1920 r. i hitlerowskim w 1939 r. Z pomocy materialnej AH korzysta Miejskie Centrum Kultury i Sztuki, a także instytucje i organizacje społeczno-kulturalne i sportowe, szkoły państwowe podstawowe i średnie, biblioteki, muzeum regionalne w Pułtusku i Ciechanowie, zakłady opieki społecznej. Władze Pułtuska i powiatu pułtuskiego doceniają rangę i znaczenie Akademii Humanistycznej dla rozwoju i promocji miasta i regionu. Wyrazem znakomitej wręcz współpracy i współdziałania stało się przyznanie czterem profesorom naszej uczelni honorowego obywatelstwa grodu nad Narwią. To zaszczytne wyróżnienie otrzymali w kolejności: Andrzej Bartnicki, Aleksander Gieysztor, Adam Koseski, Henryk Samsonowicz. Za zasługi dla uczelni honorowymi członkami założyciela Akademii - Akademickiego Towarzystwa Edukacyjno-Naukowego "ATENA" zostało 15 mieszkańców Pułtuska.

Akademia była współorganizatorem kilkudziesięciu konferencji krajowych i międzynarodowych, w tym także poświęconych dziejom Mazowsza.

Pierwszą konferencję w 1995 r. zorganizowano w 75. rocznicę wojny polsko-bolszewickiej i poświęcono walkom na Mazowszu, w tym o Pułtusk i Ciechanów. W dziesiątą rocznicę istnienia uczelni, w maju 2004 r., miała miejsce międzynarodowa konferencja poświęcona 60 rocznicy wybuchu powstania Warszawskiego 1944 r., a towarzyszyło jej 7 wydanie przez AH znakomitej książki profesora Jana Ciechanowskiego. W roku akademickim 2008/2009 zorganizowano 6 konferencji krajowych i międzynarodowych.

AH czynnie uczestniczy w stowarzyszeniowych formach współpracy i solidarności grupowej uczelni państwowych i niepaństwowych. Bierze udział w pracach Konferencji Rektorów Uczelni Niepaństwowych (KRUN), w Stowarzyszeniu Rektorów i Założycieli Uczelni Niepaństwowych, Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP) oraz Konferencji Rektorów Uczelni Warszawskich (KRUN). W lutym br. gościliśmy Prezydium KRAP, które obradowało nad założeniami reformy systemu szkolnictwa wyższego. W posiedzeniu udział wzięła minister Edukacji i Szkolnictwa Wyższego - Barbara Kudrycka. Uczelnia została przyjęta do prestiżowego Stowarzyszenia Santiago de Compostela, skupiającego ponad 60 szkół wyższych z 20 krajów (w tym 4 z Polski) - jaka jedyna uczelnia niepaństwowa w Polsce. Należy także do prestiżowego Europejskiego Stowarzyszenia Uniwersytetów (EUA).

W życiu studentów ważną rolę pełni ich samorząd. Powstało wiele różnego typu organizacji studenckich, które są częścią ogólnopolskiego ruchu młodzieżowego, albo mają charakter wewnętrzny uczelniany. Studenci mają do dyspozycji Klub Studenta o pow. 800 m kw. Dobrze rozwija się Akademicki Związek Sportowy. Reprezentacje sportowe AH uczestniczą z sukcesami w ogólnopolskich zawodach uczelni państwowych i niepaństwowych. Studenci o uzdolnieniach artystycznych mogą spróbować własnych sił w studenckich teatrach. Obecnie działają dwa teatry (kierowane przez zawodowych aktorów): "Zwierciadło" z repertuarem klasycznym oraz "Teatr 5-ciu Atmosfer" realizujący m.in. spektakle uliczne. Działa Zespół Pieśni i Tańca Ludowego Puszczy Białej.

Do stałego kalendarza imprez weszły majowe Juwenalia w nadnarwiańskim grodzie, zwane Pułtuskaliai. Także dużą widowiskowość - nie tylko studentów, ale i mieszkańców Pułtuska - przyciąga Festiwal Teatrów Studenckich "Atena".

Liczną grupę studentów AH skupia Stowarzyszenie Katolickiej Młodzieży Akademickiej, które jest najaktywniejszą organizacją tego typu w polskich szkołach wyższych. Wielką w tym zasługą duszpastera akademickiego ks. Jacka Gołębińskiego.

Młodzież akademicka udziela się w pracy społecznej. Stara się przychodzić z pomocą ludziom starszym, ubogim, przede wszystkim dzieciom potrzebującym wsparcia. Do dobrej naszej tradycji należy studencki wolontariat, wspierający w tym zakresie wysiłki ks. Józefa Gawlika - proboszcza parafii św. Józefa w Pułtusku. Wolontariusze włączają się także w prace Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, zbierając fundusze dla Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

W okresie 15 lat pułtuską uczelnia stała się cenionym partnerem w międzynarodowych kręgach akademickich.

Od kilku lat owocnie współpracujemy z Państwowym Rosyjskim Uniwersytetem im. I. Kanta, koncentrując się na kwestiach wspólnej odpowiedzialności za dziedzictwo kulturowe dzisiejszego pogranicza Polski i Rosji, rozwijając opiekę metodyczną nad nauczaniem języka polskiego oraz wspomagając studia europejskie w Kaliningradzie. Współpracujemy z Białoruskim Uniwersytetem Państwowym w Mińsku i uniwersytetem Grodnie oraz uczelniami ukraińskimi w Ostrogu, Lwowie i Krzemieńcu. Podpisaliśmy porozumienie z Uniwersytetem w Kłajpedzie. Cieszy nas intensywna współpraca z renomowaną uczelnią niepubliczną, Moskiewską Akademią Ekonomiki i Prawa, działającą także w wielu regionach Rosji. Bliskie kontakty łączą nas z Uniwersytetami w Smoleńsku, Nowogrodzie, Nowosybirsku. Kształcimy na studiach I i II stopnia oraz na seminariach doktoranckich ponad 80 osób z Ukrainy, Białorusi, Mołdowy i Rosji.

Akademia Humanistyczna dysponuje nowoczesnym systemem informatycznym zapewniającym wszechstronne kontakty ze światem. System ten to nie tylko swobodny dostęp studentów do Internetu (także z pokoiów w domu akademickim), ale przede wszystkim usprawnienie dydaktyki, pracy administracji i stworzenie efektywnych możliwości zdalnego kształcenia.

Sprawdziły się takie formy otwarcia na świat, jak studenckie debaty europejskie, olimpiady i konkursy adresowane do szkół średnich, spotkania z ambasadorami i gośćmi z zagranicy, wybitnymi politykami, których całą plejadę gościliśmy na naszej uczelni, że wymienię tylko prezydentów: Lecha Wałęsę, Aleksandra Kwaśniewskiego i Wojciecha Jaruzelskiego; premierów i wicepremierów: Tadeusza Mazowieckiego, Jerzego Buzka, Leszka Millera, Józefa Oleksego, Włodzimierza Cimoszewicza, Grzegorza Kołodkę, Leszka Balcerowicza, Jerzego Hausnera; marszałków Sejmu i Senatu RP, posłów, senatorów i ministrów: Longina Pastusiaka, Marka Borowskiego, Tomasza Nałęcz, Donalda Tuska; Mariana Krzaklewskiego, Romana Giertycha, Bronisława Geremka, Jacka Saryusza-Wolskiego, Danutę Hübnier, Bronisława Komorowskiego i wielu innych, w tym niemal wszystkich ministrów edukacji narodowej. Z naszymi studentami i mieszkańcami Pułtuska spotykali się przewodniczący Parlamentu Europejskiego Pat Cox oraz ambasadorowie 25. misji i placówek dyplomatycznych akredytowanych w Polsce. Popularnością cieszyły się dyskusje ekumeniczne z udziałem hierarchów wyznań chrześcijańskich, judaizmu i buddyzmu.

Akademia troszczy się o pamiętki i tradycje kultury duchowej i materialnej. Pragniemy, by nasze wielokulturowe dziedzictwo dobrze służyło współczesnym wyzwaniom współpracy międzynarodowej. Chcemy, aby nasza uczelnia dawała przykład troski o humanistyczne walory tego dziedzictwa. W tej intencji w Warszawie, Sierpcu i Ciechanowie upamiętniliśmy mazowieckich rycerzy pielgrzymujących przed bitwą pod Grunwaldem do dalekiej świątyni w Santiago de Compostela. W Pułtusku i Krakowie, wspólnie z Uniwersytetem Jagiellońskim i Wyższym Seminarium Duchownym w Płocku, uwieczniliśmy działalność biskupa Andrzeja Noskowskiego, który w czasach renesansu stworzył w Pułtusku europejski ośrodek oświaty i kultury. Odnotowaliśmy znaczenie Księstwa Warszawskiego i epoki napoleońskiej na szlaku od Pułtuska do Tyłży poprzez pamiętkowe tablice w Pułtusku, Ostródzie, Kamieńcu i Frydlandzie. Rosyjskiej publiczności literackiej udostępniłmy po raz pierwszy poezję Norwida i Gałczyńskiego, Leśmiana i Tuwima, sponsorując wydanie ich dzieł po rosyjsku i promując je w Moskwie. Przygotowujemy wydanie poezji Wł. Broniewskiego.

W latach II wojny światowej i po jej zakończeniu zniknęły niemal całkowicie ślady wielowiekowej obecności kultury żydowskiej. W hołdzie tej społeczności, przez wieki zamieszkiującej ziemię pułtuską, ofiarom holocaustu Akademia wzniosła w 2004 r. pomnik i dba o ocalone fragmenty kultury żydowskiej.

Największym osiągnięciem Akademii, wydarzeniem w skali światowej, stało się odnalezienie grobu Mikołaja Kopernika w archikatedrze we Fromborku i identyfikacja tożsamości znajdujących się w nim szczątków kostnych. Odkrycia tego dokonał zespół Instytutu Antropologii i Archeologii naszej uczelni pod kierunkiem prof. Jerzego Gąssowskiego. Trwające od 2005 r. prace zakończyły się sukcesem w roku 2008 dzięki wsparciu bp. dr. Jacka Jezierskiego, prepozyta archikatedry oraz pomocy prof. Karola Piaseckiego i insp. Dariusza Zajdla z Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Głównej Policji. Badania kodu genetycznego DNA, dofinansowane przez Fundację Bankową im. Leopolda Kronenberga, City Handlowy, przeprowadzone w Uppsali wykazały, że po 200 latach poszukiwań grobu sławnego astronoma zostały odnalezione jego doczesne szczątki.

Kończąc to skrócone z konieczności podsumowanie dorobku mam świadomość, że w nadchodzącym 15-leciu czekają nas nowe wyzwania. Zmieniają się realia wewnętrzne i międzynarodowe naszej działalności. Wymagać to będzie, jeśli chcemy zapewnić dalszy pomyślny rozwój uczelni, wysiłku nie mniejszego niż na początku naszej drogi. Wierzę, że przy wsparciu instytucji odpowiedzialnych za edukację narodową i szkolnictwo wyższe, pomocy władz wojewódzkich Mazowsza i Urzędu Marszałkowskiego, powiatowych i miejskich Pułtuska i Ciechanowa, organizacji społecznych i kulturalnych, całej społeczności „nadnarwiańskiego Oxfordu”, wszystkich ludzi dobrej woli i poczucia służby dla dobra wspólnego, AH im. Aleksandra Gieysztor będzie utrwałać swoją tradycję, a sukcesy minionego piętnastolecia wzbogaci o nowe osiągnięcia.

Adam Koseski

Wystąpienie JM Rektora Adama Koseskiego do księgi wydanej z okazji Jubileuszu 15-lecia Uczelni